

FORMATIVNO SPREMLJANJE: MOST DO UČENCEV IN MED NJIMI

Most do učencev, mostovi med učenci, glas učencev ... so sporočila, ki vejejo iz tokratne številke revije! Seveda je govor (ponovno) o formativnem spremljanju, tokrat v njegovih najširših razsežnostih: o tem, kako je v nekaj letih preraslo kopico zagnanih razvojnih učiteljev (katerih opise konkretnih primerov predstavljamo v Učiteljevem glasu), zajelo celo vrsto šol (katerih učinkovito vodenje po poteh formativnega spremljanja in participativnosti odlično popisujejo trije ravnatelji) in – ključno – podalo glas učencem: pri opredeljevanju namenov učenja, kriterijev uspešnosti in dokazov o učenju, zastavljanju vprašanj, medsebojnem sodelovanju ... v vseh pomembnih fazah učenja!

Saj zato v prvi vrsti pri formativnem spremljanju tudi gre: ne gre le za učencem prijazno »preverjanje znanja«, še manj za prikrito delno ocenjevanje, niti ne gre »samo za spremljanje«, ampak gre za nov, celovit didaktični pristop, za pouk, ki gradi na največji možni vključenosti učencev in s tem prispeva k učinkovitejšemu učenju, za kar prinašajo dokaze tudi raziskave (kot vidimo iz prevodov dveh mednarodno uveljavljenih strokovnjakov s tega področja).

Ker pa govorimo o glasu učenca, predstavimo k ugotovitvam raziskav, tujih in naše (katere izsledke predstavljata glavni nosilki projekta, Ada Holcar Brunauer in Saša Kregar), tudi glas učenke, Mance, ki v svoji refleksiji takole povzame izkušnjo s formativnim spremljanjem: »Ko sem prisotna pri pouku, kjer učitelj dopušča čas za razmislek, nam postavlja zanimiva vprašanja, nas spodbuja k lastnim ugotovitvam ipd., pri sebi opazim, da sem sama veliko bolj zavzeta, veliko se naučim že med poukom, bolj razumem in povežem vsebine in doma ne porabim več toliko časa za utrjevanje. Pri tem je zame zelo pomembno, da se v razredu dobro počutim, da učitelj spodbuja pogovore ...«

Kar pa – poleg avtentične, celostne in učinkovite učne izkušnje ter raznovrstnih dokazil o uspešnosti učenja (povezanih z najrazličnejšimi tudi najzahtevnejšimi učnimi cilji) – še

prinaša formativno spremljanje, je, da učence oblikuje (»formira«) v avtoregulativne osebe, ki prevzemajo odgovornost za lastno učenje in znajo kakovostno sodelovati z drugimi, ki se izboljšujejo ob spodbudni kaži-potni povratni informaciji in ki jih ni strah neuspehov, ker vedo, da je pomembna vloga povratne informacije, da jih usmerja pri napredovanju, izboljševanju in doseganju relevantnih učnih dosežkov.

Formativno spremljanje lahko zato vidimo tudi kot pristop, ki prispeva k t. i. razvojni miselnosti (po Dweck, o čemer piše Tacer v številki 5/2018), ki ključno opredeljuje osebnost in njeno naravnost ne le do učenja iz izzivov, ampak do celotnega delovanja in življenja nasploh. Zanj je – v nasprotju s t. i. togo miselnostjo – značilno:

- da lahko inteligentnost in druge intelektualne zmožnosti razvijamo s kakovostnim učenjem (in ne da je fiksna, za zmeraj dana),
- da je vredno sprejeti izzive in vztrajati kljub oviram (in da se jim zato ni treba ogibati),
- da je z zavzetostjo in trudom moč ogromno doseči (in da uspehi niso nedosegljivi, zaradi česar bi se veljalo predati),
- da je konstruktivna povratna informacija vir učenja in pot napredka (in da se je ni treba bati),

- da je uspeh drugih vir učne izkušnje, sodelovanja in navdiha tudi zase (namesto zavisti ali tekmovalnosti) in končno,
- da so možnosti odprte, kar daje občutek možnosti izbire, vplivanja in napredovanja ter zbuja vedoželjnost (namesto hitrega zadovoljstva z doseženim ali celo obupa zaradi neuspehov).

VIR

www.mindsetworks.com.